

OSNOVNA ŠOLA VOJNIK

DROGE MED NAMI
RAZISKOVALNA NALOGA
SOCIOLOGIJA

Avtorja: Domen Simonič, 1995
Ula Selčan, 1996

Mentorica: Milena Jurgec
Lektorica: Milena Jurgec

Vojnik, marec 2008

KAZALO

KAZALO VSEBINE.....	2
KAZALO GRAFIKONOV	3
ZAHVALA.....	4
1 POVZETEK.....	5
2 UVOD.....	6
3 TEORETIČNI DEL	7
3.1 KAJ JE DROGA?	7
3.2 KAKO DELIMO DROGE?	7
4 VRSTE DROG	8
4.1 TOBAK.....	8
4.2 ALKOHOL.....	9
4.3 KONOPLJA.....	10
4.4 HEROIN	10
4.5 KOKAIN	11
4.6 ECSTASY	12
4.7 ZAKAJ SE DROGE ŠIRIJO MED NAMI.....	13
5 EKSPERIMENTALNI DEL.....	14
6 RAZPRAVA.....	22
6.1 ANALIZA REZULTATOV MED VOJNIŠKIMI OSNOVNOŠOLCI	22
6.2 ANALIZA REZULTATOV MED OSNOVNOŠOLCI IZ BREŽIC.....	23
6.3 ANALIZA REZULTATOV MED OSNOVNOŠOLCI IZ NOVEGA MESTA.....	22
7 ZAKLJUČEK	24
8 VIRI IN LITERATURA	24
9 PRILOGE	26

KAZALO GRAFIKONOV

Graf številka 1: ALI POZNAŠ DROGE ?.....	13
Graf številka 2: KATERE DROGE POZNAŠ?.....	14
Graf številka 3: ALI SI ŽE POSKUSIL POIZKUSIL DROGO?.....	15
Graf številka 4: ALI POZNAŠ POSLEDICE UŽIVLJANJA DROG?.....	16
Graf številka 5: S KOM SE LAHKO POGOVARJAŠ O GROGAH?.....	16
Graf številka 6: ALI BI SE ŽELEL O TEJ PROBLEMATIKI POGOVARJATI PRI RAZREDNI URI?.....	17
Graf številka 7: SI ŽE POIZKUSIL-A ALKOHOL.....	18
Graf številka 8: SI ŽE POIZKUSIL –A CIGARETO?.....	19
Graf številka 9: ALI VEŠ, DA STA TUDI ALKOHOL IN TABAK DROGI?.....	20

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema najini mentorici Mileni Jurgec in prof. Gregorju Rojcu za vso pomoč pri oblikovanju in izvedbi raziskovalne naloge ter za navodila in podporo pri ustvarjanju projekta.

Hvala vsem, ki so sodelovali v anketah in resno odgovarjali na vprašanja.

Hvala tudi Jerneji Žgajner za pomoč pri anketiranju. In nazadnje gre zahvala tudi Osnovni šoli Vojnik in Občini Vojnik, ki sta nama omogočili raziskovalno delo.

1 POVZETEK

Namen najine raziskave je osvetliti problem drog med mladimi ter njihovo razširjenost med osnovnošolsko mladino.

Za zbiranje informacij se nama je zdela najbolj primerna anonimna anketa z splošnimi vprašanji o tej problematiki, ki sva jo opravila med učenci sedmih, osmih in devetih razredov naše šole. Ker pa prva anketa ni dala predvidenih odgovorov in rezultatov, sva jo ponovila z bolj direktnimi vprašanji. Hkrati sva za mnenje o razširjenosti drog med osnovnošolci v našem kraju povprašala naključno izbrane starejše občane .

Rezultati zadnjih dveh anket so porazni in so naju kljub najini tezi, da so droge prisotne, presenetili. V prvi anketi kar 95 % osnovnošolcev še nikoli ni poskusilo droge, vendar sva opazila, da so le redki uvrstili med poznane droge tudi alkohol in tobak. Zato sva ponovno izvedla anketo in le 21 % anketiranih še nikoli ni poskusilo alkohola. Rezultati pri uživanju tobaka pa so malo bolj vzpodbudni, saj 75 % otrok še nikoli ni poskusilo cigarete.

Summary

The purpose of our research was to bring focus on the problem of drugs and their presence among elementary school pupils. We decided to use an anonymous questionnaire to gather information from pupils from twelve to fifteen years old who go to our school. The first questionnaire did not get us the answers we needed thus we repeated the survey with more direct questions. At the same time we also interviewed some randomly chosen citizens to check their opinion on the presence of drugs among the pupils from our community.

The results surprised us in spite of our thesis. According to the first survey 95% of primary school pupils have never tried any drugs, but we also noticed that only a minority of them recognized alcohol and tobacco as drugs. We decided to make another survey and the results showed that only 21% of people have never tried alcohol. The results about tobacco are more encouraging because 75% of children have not yet tried a cigarette.

2 UVOD

Uživanje drog kot so alkohol, tobak, marihuana, heroin, kokain, plesne in ostale droge, postaja povsod po svetu in zadnje čase tudi pri nas vse večji problem. Namen najine naloge je dokazati prisotnost drog tudi na naši šoli med učenci zadnje triade. Problematika razširjenosti in pogostosti je izredno aktualna in se vedno bolj pogosto pojavlja kot eden vodilnih problemov sodobne družbe.

Poskušanja in uporabe drog ni mogoče prezreti, saj so tako dovoljene kot tudi nedovoljene droge vse lažje dostopne za vedno mlajše uporabnike. Za nas mlade pa je za obdobje odraščanja, ko se že imamo za odrasle in velike, značilno tveganje in eksperimentiranje bodisi zaradi radovednosti bodisi zaradi čiste neumnosti in dokazovanja.

Naloga, ki je pred vami torej temelji na najini domnevi, da so droge prisotne tudi na naši šoli. Tu sva imela v mislih predvsem alkohol in tobak kot dovoljeni, vendar za družbo izredno nevarni drogi. Predvidevala sva, da vsi vedo vsaj osnovne podatke o drogah, da jih poznajo in jih pravilno razvrščajo.

V zadnjih mesecih je v sredstvih javnega obveščanja potekala intenzivna kampanja proti alkoholu z akcijo »40 dni brez alkohola« pod pokroviteljstvom Ministrstva za promet, Slovenske Karitas in Zavoda Med. Over. Net, ki se odvija ravno te dni. Prav tako nov in zelo oster tobačni zakon, ki ga je sprejela naša vlada, še vedno polni časopisne strani. Ravno zaradi tega sva se odločila, da razširjenost tega problema preveriva tudi med mladimi.

Najboljši način poizvedovanja o tej tematiki se nama je zdela anonimna anketa. S tem sva zagotovila bolj resnične odgovore in se približala dejanskemu stanju. Hkrati sva po medmrežju poiskala sorodne teme, ki obravnavajo podobno temo in našla kar nekaj podobnih raziskav med osnovnošolci v različnih regijah po Sloveniji. Prav zanimivo bo primerjati najine rezultate z že izvedenimi raziskavami.

3 TEORETIČNI DEL

3.1 KAJ JE DROGA?

Beseda droga izhaja iz arabskega porekla »dova« in pomeni zdravilo oz. surovino za pripravo zdravil, barvil ipd; navadno posušena zelišča ali kemikalije. (F. Verbinc, 1979, Slovar tujk).

Beseda droga ima lahko različne pomene. V farmakološkem pomenu so to surovi ali na pol preparirani produkti rastlinskega, živalskega ali mineralnega izvora.

Uporabljamo jih za izdelavo zdravil, kot začimbe ali pa v tehnične namene. Nekatere droge se uporabljajo v ritualne namene (npr. kadilo). V anglosaksonski literaturi se z besedo »droga« (drugs) označujejo tudi sintetične snovi, ki jih uporabljamo za zdravljenje. V strokovnih krogih se s pojmom (psihotropne) droge označuje vsaka kemična snov naravnega ali umetnega izvora, ki lahko kakorkoli spremeni duševnost. Jasno je, da je danes takih snovi veliko.

Kot droge označujemo vse tiste snovi, ki združujejo naslednje značilnosti:

- Ko pridejo v naš organizem, potujejo po krvi do možganov in na različne načine spremenijo njihovo delovanje.
- Redna uporaba lahko povzroči toleranco (s privajanjem organizma na redno prisotnost snovi v telesu je za isti učinek potrebna vedno večja količina te snovi) in odvisnost (po redni uporabi, ki lahko traja različno dolgo, organizem za delovanje nujno potrebuje reden vnos).
- Zloraba drog lahko povzroči različne telesne, duševne in čustvene motnje.

3.2 KAKO DELIMO DROGE?

Droge razdelimo po značilnostih delovanja v tri glavne skupine:

a) Droge, depresorji centralnega živčnega sistema.

Skupina snovi, ki upočasnijo običajno delovanje možganov in v napredujočem procesu t.i. uspavanja možganov izzovejo različne odzive (od zmanjševanja oz. odstranjevanja čustvenih ovir, do globoke nezavesti in kome). Najpomembnejše droge te skupine so :

- alkohol,
- opiat: heroin, morfij, metadon....,
- pomirjevala: tablete za pomiritev vznemirjenosti, napetosti, tesnobe,
- hipnotiki: uspavalne tablete.

b) Droge, stimulansi centralnega živčnega sistema.

Skupina snovi, ki spodbuja običajno delovanje možganov in povzroča njihovo večjo aktivnost. Lahko privedejo do težav pri spanju (kava) ali do pretirane dejavnosti (hiperaktivnosti), ki se odraža v povečanem občutku moči in euforiji. Glede na moč učinkovanja lahko izpostavimo naslednje droge:

- šibkejši spodbujevalci: nikotin,
- močnejši spodbujevalci: kokain in amfetamini,
- ksantini: kofein.

c) Droge, perturbatorji centralnega živčnega sistema.

Snovi, ki zmedejo običajno delovanje možganov, kar povzroči motnje zaznavanja, privide (halucinacije) itd.

- halucinogeni: LSD, meskalin ....,
- derivati konoplje: marihuana, hašiš ....,
- sintetične droge: ecstasy, Eva ...

4 VRSTE DROG

V tem poglavju bova samo na kratko predstavila najbolj razširjene droge oz. tiste, ki so jih anketiranci najpogosteje omenjali.

4.1 TOBAK

Zgodovina tobaka in tobačnih izdelkov se je za Evropejce začela leta 1492, ko se je Krištof Kolumb izkrcal na Bahamskih otokih. Tobak je rastlina, iz katere pridelujejo cigarete, cigare, žvečilni tobak, tobak za pipe, za njuhanje itd. Poznamo več kot 60 različnih vrst tobaka. V rastlini nikotin nastaja v koreninah in se nato prenese v listje. Nikotin je glavna učinkovina tobaka, ki pri njegovih uživalcih povzroča fizično

odvisnost. Tobak spada med dovoljene droge. To pa seveda ne pomeni, da uživanje tobaka ni zdravju škodljivo ali pa da ne povzroča odvisnosti. Tobak se najpogosteje kadi v obliki cigarete, redkeje pa se žveči ali njuha. V cigaretah je veliko škodljivih snovi (več kot 4000 in mnoge med njimi so kancerogene, do sedaj so odkrili več kot 40 takšnih snovi v tobačnem dimu), med katerimi sta najpogosteje nikotin in katran. Nikotin je močan strup (zato je tudi mnogim ljudem ob prvem poskusu kajenja precej slabo), ki v majhnih količinah deluje pospešujoče, v velikih količinah pa zavirajoče na možgane, dihanje, prebavo, delovanje srca, itd. Najbolj škodljiv in nevaren je zlasti v tekoči obliki, saj lahko že ena ali dve kapljici povzročita smrt.

Katran je snov rjavkaste barve, ki vsebuje številne različne snovi in se v majhnih delcih nabira v pljučih (zato ob dolgoletni uporabi postanejo pljuča kadilcev »črna«). Zaradi katrana v cigaretah imajo kadilci rjave prste in zobe. V katranu pa so prisotne tudi snovi, ki povzročajo raka. Poleg tega je v cigaretinem dimu še veliko strupenega ogljikovega monoksida, ki otežuje prenos kisika po krvi, in še mnogo drugih škodljivih snovi (cianid, amoniak, žveplo itd.).

4.2 ALKOHOL

Alkohola dostikrat ne jemljemo kot drogo, predvsem zato, ker je marsikje po svetu tako vpleten v vsakdanje življenje. Vendar je droga in redno prekomerno pitje je postalo resen problem mnogih modernih družb. Zaradi učinkov alkohola na telo in obnašanje, vlade njegovo uporabo dostikrat uravnavajo z zakoni. Alkohol, ki se nahaja v alkoholnih pijačah, se po kemijsko imenuje etanol (s formulo $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ oziroma $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$). Je brezbarvna, vnetljiva, rahlo strupena kapljevina. Najprej je potrebno poudariti, da kljub splošni razširjenosti in legalnosti, je alkohol droga, ki povzroča najmočnejšo fizično odvisnost. Pogosto je to prva droga, s katero se mladi srečajo, povzroča resno škodo zdravju, družini, samospoštovanju in tudi našim denarnicam.

Učinki alkohola so odvisni od spola, starosti, teže, hitrosti pitja, vrste alkoholne pijače in psihičnega razpoloženja. Alkohol je depresor centralnega živčnega sistema. Deluje zaviralno na obrambne vedenjske sisteme, zato opiti ljudje ponavadi počnejo stvari, ki jih trezni ne bi počeli. Pri majhnih količinah popitega alkohola le ta povzroči občutek sproščenosti in veselja ter celo pozitivno stimulira določene dele možganov, ki so odgovorni za razmišljanje in ugodje. Nadaljnjo pitje pa povzroči zamegljen vid,

težave s koordinacijo, postopoma pri visokih koncentracijah povzroči nezavest in celo smrt, saj opiti neha dihati.

4.3 KONOPLJA

Konoplja je zelo razširjena in je surovina za pridobivanje marihuane in hašiša. Marihuana in hašiš sta psihoaktivni drogi ter izhajata iz rastline *cannabis sativa*. Kot opojna substanca se najpogosteje uporablja v treh oblikah: marihuana (kadijo se cvetovi ženske rastline, ki so tudi najbolj potentni), hašiš (smola narejena iz cvetov ženske rastline) in hašiševo olje (z ekstrakcijo pridobljena tekočina). Kadi se lahko samo ali pa v mešanici s tobakom, razširjeno pa je tudi konzumiranje v hrani (cookies oz. piškotki, bang). Marihuana je najpogosteje zlorabljena droga tako pri nas kot v svetu. Ena izmed aktivnih substanc je THC (delta-9 tetrahidrokanabinol), poznamo pa tudi druge kanabioide. Učinki so običajno manj intenzivni kot pri ostalih psihoaktivnih drogah. Učinki uživanja so euforija, sproščenost in drugačno dožemanje sveta okoli sebe (pogosto se smeji). Rahlo spodbuja čutila (voh, okus, sluh) in poveča apetit, spremeni se način razmišljanja in izražanja ter poveča se smisel za glasbo (tudi sposobnost za igranje instrumentov). Pri višjih dozah je moten tudi občutek za čas. Pri prevelikih dozah se pojavi panika in slaba volja. Pri ustnem uživanju se še posebej izrazi kot povišan utrip srca, ekstremna zmedenost in izguba kratkotrajnega spomina. Pri nerednem uživalcu lahko učinki trajajo tudi od enega do dva dni.

4.4 HEROIN

Heroin je najpogostejši opiat pri nas. Večinoma se nahaja v obliki belega ali rjavega praška, barva pa je odvisna od izvora in primesi. Primesi so najrazličnejše in včasih zdravju nevarne. Posredno ali neposredno lahko povzročijo številne bolezni, zastrupitve ali celo smrt. Za primer lahko naštejemo: mlečni sladkor, vitamin C, puder v prahu, čistila, kofein, uspavala, strihnin (strup za podgane), anestetiki, amfetamini itd. Pogosta posledica primesi v heroinu je zato tresenje kot alergična reakcija, ki natopi 20 do 30 minut po vbrižgu. Alergične reakcije pa ne gre jemati zlahka, saj lahko vodi v anafilaktični šok, ki je smrtno nevaren. Uživalci torej največkrat ne vedo,

kaj heroin vsebuje in zato je tveganje, da pride do nevarnega ali prevelikega odmerka še večje. Največ smrtnih primerov med uživalci drog je ravno zaradi prevelikega odmerka. Heroin povzroča zelo močno zasvojenost, ne glede na način uživanja. Velja poudariti, da vsakdo, ki poskusi heroin, tvega, da bo postal zasvojen z njim. Heroin namreč lahko že po prvem jemanju pri uživalcu povzroči psihično odvisnost, kateri po nekaj dneh ali tednih sledi še telesna odvisnost. Zasvojeni s heroinom nato pogosto zaidejo v najrazličnejše težave, denimo v kriminal.

4.5 KOKAIN

Kokain je alkaloid, ki ga najdemo v grmih rastline *Erythroxylon coca*, ki raste v državah Južne Amerike, predvsem v Peruju, Boliviji in Čilu. V najčistejši obliki je bel prašek, ki pa se mu primešajo razne snovi (lahko so neškodljive ali škodljive za telo), da se poveča njegova količina, zato lahko te primesi naredijo več škode kot sam kokain. Njegova zloraba se je v Evropi začela ob koncu 19. stoletja, odvisnost od njega pa je bila po 2. svetovni vojni ena glavnih odvisnosti (poleg alkoholizma in morfizma). Kokain spada med najstarejša poživila, saj so konkvistadorji (španski zavojevalci Amerike) že leta 1533 ugotovili, da je žvečenje kokinih listov zelo razširjeno po državah Južne Amerike (tam je bilo močno povezano z verovanjem). Kokain je močno poživilo, ki povzroča zasvojenost in neposredno vpliva na možgane. V osnovi poznamo dve kemični obliki kokaina: hidrokloridna sol in "freebase".

Kokainov hidroklorid (hidrokloridna sol) ali kokain v prahu se nahaja v obliki belega, bleščečega in kristalnega pudra ali v obliki kosmičev. Preprodajalci ga pogosto razredčijo z različnimi (pogosto tudi zdravju nevarnimi) snovmi. Takšen kokain se raztaplja v vodi in se lahko vbrizgava v žilo ali pa se njuha. Freebase je surov in nečist kokain v obliki prahu (vsebuje kerozin, kisline in druge nečistoče). Je oblika kokaina, ki se lahko kadi in je izjemno nevarna. Crack je druga oblika freebase kokaina. Primeren je za kajenje (pri čemer je mogoče slišati razločno prasketanje, od koder tudi ime "crack"), podoben pa je drobcem belega kamna (zaradi česar se imenuje tudi "rock"). Uporaba cracka je v porastu zaradi hitrega učinka ter poceni pridelave in nakupa. Večje uživanje povzroči lažjo telesno in močno psihično odvisnost, poleg tega pa se razvije še toleranca, kar pomeni, da je za učinek potreben vedno večji odmerek. Po dolgotrajnem uživanju povzroči impotenco, oslabi

delovanje jeter in uniči nosno sluznico pri tistih, ki ga njuhajo. Pomembno je vedeti, da je lahko isti odmerek kot je bil prvič, drugič smrtonosen.

4.6 ECSTASY

Izraz ecstasy se nanaša na sintetične snovi, ki so kemično sorodne amfetaminom, vendar se od njih nekoliko razlikujejo po učinkih. Najbolj znana aktivna substanca v ecstasyju je MDMA, vendar pa je v tabletkah ecstasyja mogoče najti tudi druge podobne snovi (MDA, MDEA itd.). Učinki MDMA se pojavijo 20-60 minut po zaužitju in dajejo občutek sproščenosti, zanosa, sreče, umirjenosti, zadovoljstva, zmanjšanja notranje napetosti in tesnobe. Preženejo strah, olajšajo komuniciranje, dvigujejo samozavest. Posebej je droga nevarna za tiste z visokim krvnim tlakom, srčnimi boleznimi, sladkorno boleznijo, astmo, epilepsijo in depresijo. Odvisnosti sicer ne povzroča, vendar pa je potrebno premagovati skušnjavo po ponovnem jemanju, predvsem preveč naenkrat, saj pri večjih odmerkih učinki postanejo preveč nepredvidljivi. Ecstasy je predvsem nevaren, ker zvišuje telesno temperaturo (prek 40 stopinj Celzija) in pulz, kar lahko privede do vročinske kapi in smrti. Veliko mladih je že umrlo prav zaradi vročinske kapi, ki je posledica izčrpanja, dehidracije, vročega prostora in povišane telesne temperature, ki jo povzroči MDMA. Pomembno je vedeti, da se to lahko zgodi že ob prvem jemanju in ni potrebno biti reden uživalec te droge. Smrtne so tudi kombinacije z amfetamini ali alkoholom. Pod vplivom ne sme uporabnik jemati pomirjeval, da bi učinek ecstasyja ustavil, saj je to smrtno nevarno. Dolgotrajno in intenzivno jemanje povzroči spremembe v možganih, predvsem glede kratkotrajnega spomina, koncentracije in pomanjkanja serotonina (vodi v depresijo).

4.7 ZAKAJ SE DROGE ŠIRIJO MED NAMI

»Eden od najpogostejših izvorov je zagotovo slaba družba. V današnjih dneh je vedno več t.i. osnovnošolskih partyjev, kjer se zbirajo učenci in poslušajo glasbo, plešejo in pijejo alkohol ali pa preizkušajo ostale droge.

Izvor so lahko tudi socialne razmere in odnosi v družini, ki napeljujejo otroka na misel, da bo lahko pregnal vse težave, če se bo zatekel v objem drog.

Vzvod je lahko tudi junaštvo otrok, ki bi bili radi nekaj posebnega saj so na drugih področjih zgolj povprečni in skušajo z drogami pridobiti svojih pet minut slave.

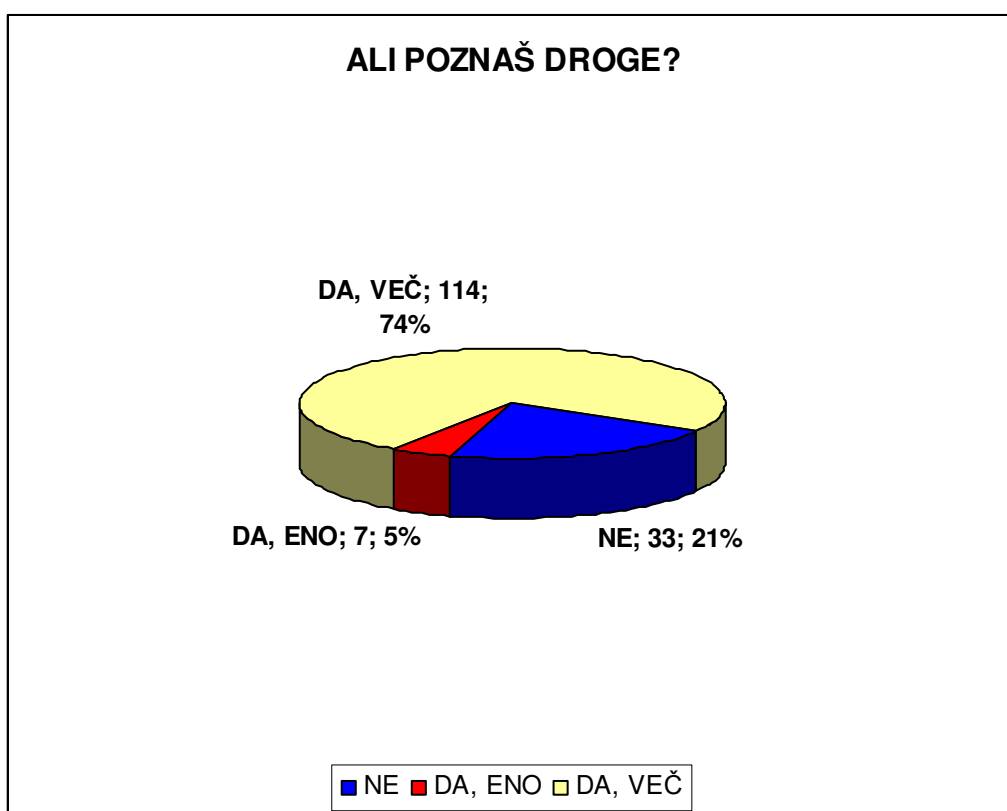
Velikokrat pa se dogodi tudi, da si prijatelji med sabo ponujajo droge in jo tisti, ki mu je bila ponujena sprejme samo zato, da ne bi izgubil prijatelja.

Uživanje kakršnih koli drog, alkohola, tobaka, tablet proti bolečinam, nespečnosti, potrtosti ali pa marihuane, heroina, kokaina in drugih drog, postaja pri nas in po svetu velik problem.

Uživanje drog je razširjeno predvsem v zelo stresnih okoljih in v okoljih, kjer so lahko dostopne. Prav tako je vse bolj povezan z naglim spreminjanjem življenjskih razmer, spremembe kulturne identitete ter s specifičnimi problemi kot so brezposelnost, negotovost, neperspektivnost.« (as. Mag. Dušan Nolimal, dr.med., nacionalni koordinator in strokovni vodja programa Svetovne zdravstvene organizacije za droge, Pogovarjamo se ... Ljubljana, EWO, 1996)

5 EKSPERIMENTALNI DEL

Po odločitvi o temi najine raziskovalne naloge smo najprej poiskali literaturo, ki je bila na voljo v šolski knjižnici in Osrednji knjižnici Celje. Prav tako smo poiskali najbolj aktualne strani na medmrežju (december 2007). Sestavili smo okvirna vprašanja za anketo in se odločili, da je najbolj primeren čas za anketiranje pred predavanjem na temo zasvojenosti in zdravljenje odvisnosti od drog, ki ga je šola organizirala pred novoletnimi prazniki za učence osmih in devetih razredov. Anketo smo razdelili neposredno pred predavanjem tako, da podani podatki niso mogli vplivati na rezultate ankete.

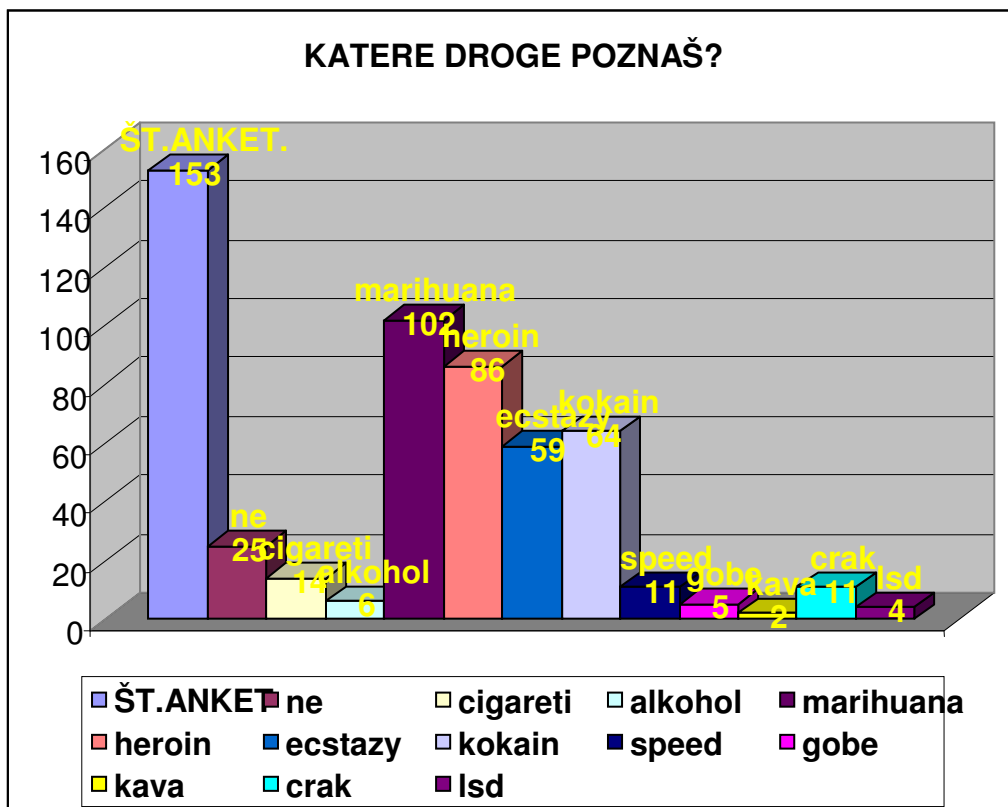

Graf št. 1: Ali poznaš droge?

Na prvo vprašanje je od 153 anketiranih odgovorilo negativno 33 otrok (21 %). Takšnih, ki so zapisali samo eno, je bilo 7 (5 %), 114 (74 %) pa jih je napisalo več odgovorov.

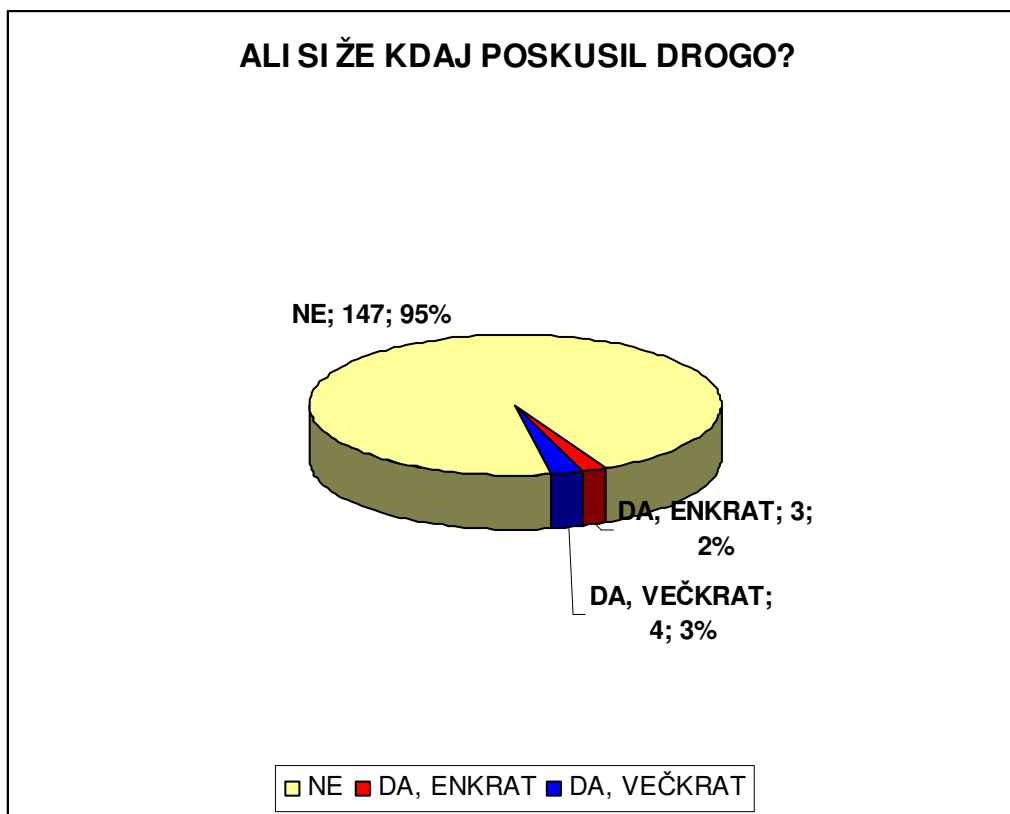
Zatem sva vse napisane droge razvrstila in preštela. Presenetilo naju je, da je na prvem mestu največkrat omenjene in poznane droge marihuana (konoplja), katero

od 121 otrok pozna kar 102, na drugem mestu ji sledi heroin z 86 in na tretjem kokain, ki ga je zapisalo med znane droge 64 anketirancev. Presenetil naju je podatek, da je samo 14 otrok uvrstilo med droge cigareto in le 6 alkohol.

Graf št. 2: Katere droge poznaš?

Med omenjenimi drogami vidnejše prepoznavno mesto zavzema tudi ecstasy, ki ga je napisalo 59 otrok. Sledita jim z 11 omembami speed in crack. Halucinogene gobe pozna 5 anketiranih, eden manj je omenjal LSD, dva pa sta se spomnila celo kofeina.

Graf št. 3: Ali si že kdaj poskusil drogo?

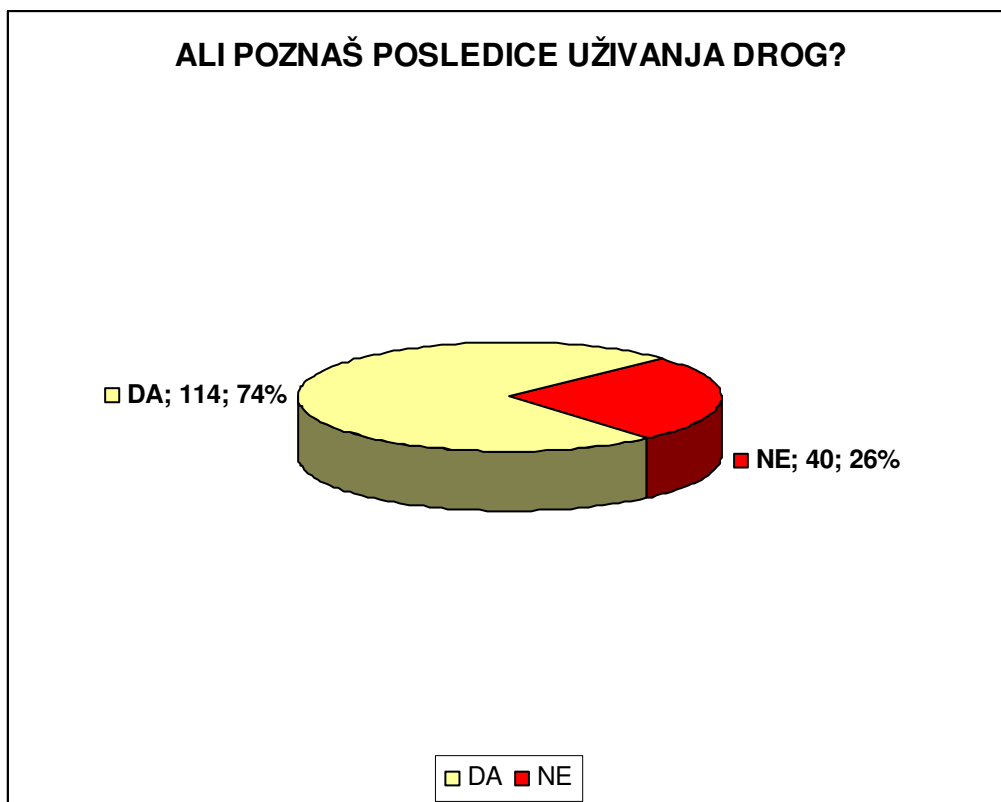
Na vprašanje, če so že kdaj poskusili drogo, je kar 147 (95 %) otrok odgovorilo negativno, da so jo enkrat, so obkrožili 3 (2 %) in večkrat 4 (3 %).

Takšni podatki bi bili naravnost fantastični in močno zaželeni po vsem svetu. Takšen rezultat bi tudi popolnoma ovrgel najino hipotezo o razširjenosti drog.

Vendar ne smemo mimo dejstva, da so le redki pripisali tobak in alkohol med droge in da so rezultati tako ugodni ravno zaradi tega. Takoj sva spoznala napako, saj nisva spraševala po točno določeni drogi (alkohol in tobak, ki naju tudi najbolj zanima). Ob upoštevanju teh dejstev pa se takoj pokaže izredno zaskrbljujoč podatek. Kar 7 anketirancev ali 5 % je že enkrat ali večkrat poskusilo drogo in sem nikakor nista všteta alkohol in tobak.

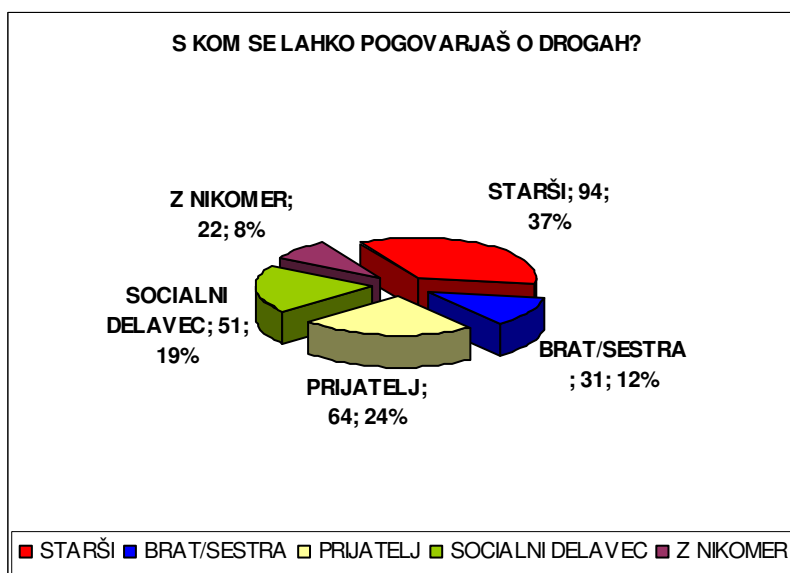
Nehote sva ob preveč splošno postavljenih vprašanjih prišla do zelo zanimivega podatka.

Graf št. 4: Ali poznaš posledice uživanja drog?

Odgovor na vprašanje, če poznajo posledice uživanja drog, je bil pričakovan. Isto število otrok, kot pozna droge, pozna tudi njihove posledice.

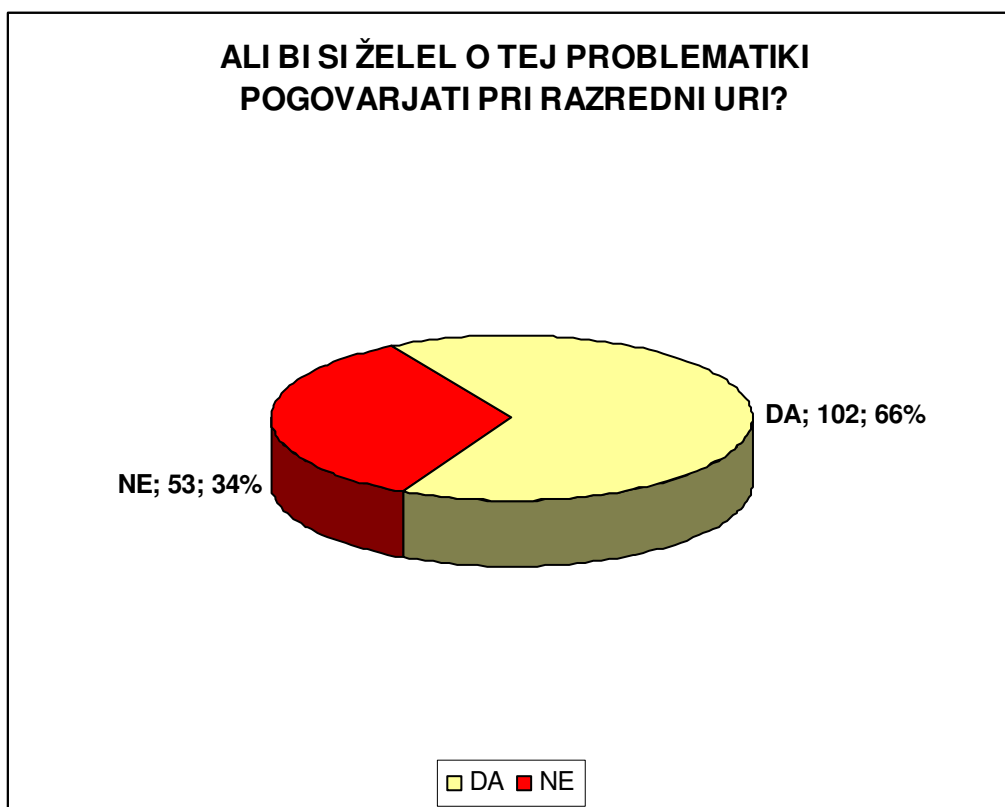

Graf št. 5: S kom se lahko pogovarjaš o drogah?

Na to zanimivo vprašanje smo dobili potrditev strokovnjakov, ki trdijo, da je družina še vedno tista osnovna celica, kjer se mladostniki počutimo varne in kjer lahko rešujemo svoje probleme in vprašanja.

»Družina je temeljna celica družbe. V njej človek kot posameznik preživi večino časa od rojstva do smrti. V družini je mogoče preprečiti in pozdraviti marsikateri konflikt ali stisko, hkrati pa je družina lahko generator kritičnih situacij. Družina je tudi temeljnega pomena v zvezi z nadzorovanjem posameznika.« (mag. sci. Božidar Merc, dipl. iur., Odvisnost 1995, str. 61.)

Kar 51 otrok (19 %) pa se je odločilo za šolo oziroma socialnega delavca, kar daje izobraževalnim ustanovam in njihovim delavcem tudi določeno težo.

Graf št. 6: Ali bi se želel o tej problematiki pogovarjati pri razredni uri?

Na zadnje vprašanje prve ankete so osnovnošolci podali zanimivo potrebo. Kar 102 anketiranci (66 %) sta podala željo, da se o problematiki drog pogovorijo pri razredni uri med sošolci in svojim razrednikom.

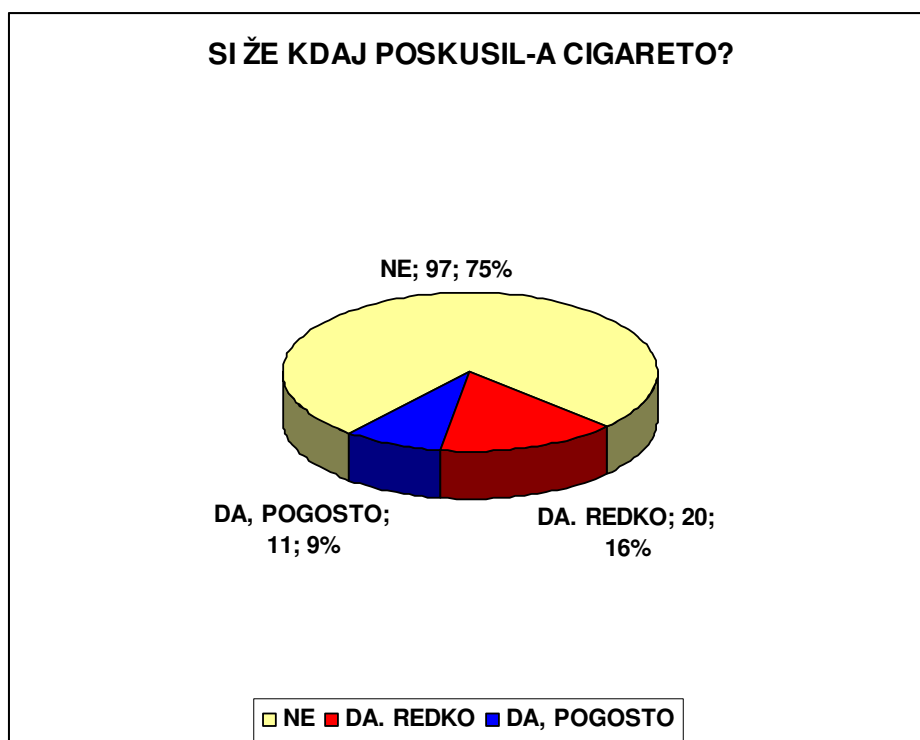
Ker smo v tej anketi pripravili preveč splošna vprašanja, smo se odločili za izvedbo še ene ankete s kratkimi in jasnimi vprašanji o drogah, ki nas najbolj zanima in o katerih smo prepričani, da so precej razširjena.

Anketo smo izvedli po razredih v mesecu februarju 2008.

Graf št. 7: Si že kdaj poskusil-a alkohol?

Druga anketa, kjer smo navedli točno določeno drogo, je pokazala resnično stanje in s tem tudi potrdila najino hipotezo o razširjenosti drog med vojniškimi osnovnošolci. Od 126 osmošolcev in devetošolcev jih samo 26 (21 %) še ni poskusilo alkohola. Redko (manj kot 10 X letno) ga je poskusilo 72 (57 %) in pogosto (10 X ali bolj pogosto v zadnjem mesecu) kar 28 (22 %).

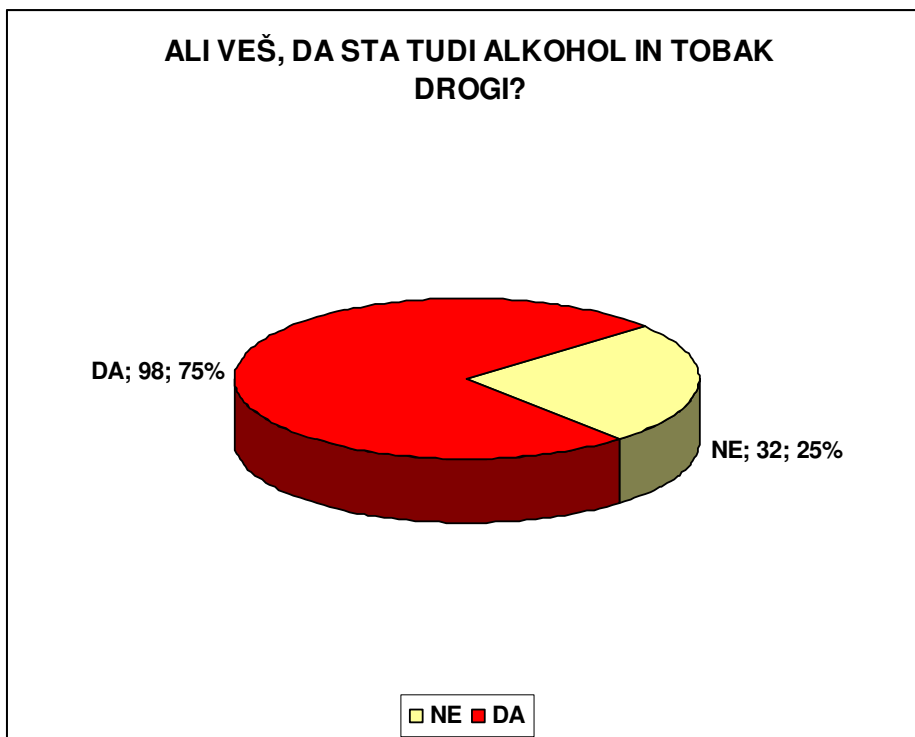

Graf št. 8: Si že kdaj poskusil-a cigareto?

Drugo vprašanje v anketi se je nanašalo na cigarete. Podatki te ankete so malo bolj razveseljivi in kažejo, da cigareta le še ni tako razširjena med mladimi. Da še nikoli niso poskusili cigarete, je odgovorilo kar 97 otrok (75 %). Za poredko (to je manj kot 10 X v letu) se je odločilo 20 otrok (16 %) in pogostih ali rednih kadilcev je na naši šoli 11 (9 %).

Nikakor pa se nismo mogli izogniti še enemu vprašanju.

Pri prvi anketi namreč alkohola in tobaka sploh niso šteli med droge, kar je zelo alarmantno. Zato smo jim za konec postavili še to vprašanje.

Graf št. 9: Ali veš, da sta tudi alkohol in tobak drogi?

Dobili smo zelo zanimive odgovore. Kar 25 % ali 32 otrok zadnjih dveh razredov osnovne šole še vedno ne ve, da med droge, in to zelo pereče z zastrašujočimi posledicami, spadata tudi alkohol in tobak.

6 RAZPRAVA

6.1 ANALIZA REZULTATOV MED VOJNIŠKIMI OSNOVNOŠOLCI

Raziskava Droge med nami je bila izvedena v šolskem letu 2007/2008 s pomočjo ankete med učenci zadnjih razredov Osnovne šole Vojnik. V anketi je sodelovalo 153 / 126 otrok.

- 21 % mladih še ni poskusilo alkohola,
- 57 % je redkih uživalcev alkohola, 22 % pa že kar pogosti,
- 75 % anketiranih še nikoli ni kadilo tobaka,
- 9 % je rednih kadilcev, poskusilo pa jih je 16 %,
- konopljo je poskusilo 3 % vprašanih, enkrat pa 2 %,
- 74 % pozna posledice uživanja drog.

6.2 ANALIZA REZULTATOV MED OSNOVNOŠOLCI IZ BREŽIC

20. 5. 2006

V šolskem letu 2005/06 so v Društvu študentov Brežice izvedli raziskavo Mladi in droge v občini Brežice, katere nosilka in izvajalka je Danijela Švajger, univ. dipl. sociologinja. Cilj raziskave je bil ugotoviti, kakšna je med mladimi informiranost o učinkih in posledicah drog, kakšen je njihov odnos do alkohola in kakšne so pивske navade mladih v občini Brežice. Podatke so zbirali z vnaprej pripravljenim vprašalnikom (anketa). V raziskavo je bilo vključenih 221 mladih zaključnih razredov osnovnih šol brežiške občine.

- 90,95 % mladim velja alkohol za prvo drogo, ki so jo poskusili v življenju,
- 55,91 % je že kdaj kadilo tobak,
- 51,38 % je odstotek anketiranih otrok, ki uživajo prepovedane droge in jih poznajo,
- konopljo je poskusilo 4,52 % anketiranih,
- 82,73 % anketiranih meni, da so dovolj zavedajo posledic uporabe drog.

(<http://www.drustvo-dsb.si>).

6.3 ANALIZA REZULTATOV MED OSNOVNOŠOLCI IZ NOVEGA MESTA

Raziskavo so opravili na Inštitutu za raziskave in razvoj Utrip iz Grosupljega in rezultate objavili 21. 11. 2007.

Sodelovalo je 177 osnovnošolcev iz občine Novo mesto. Rezultati si bili naslednji:

- droge še ni nikoli poskusilo 37 % otrok,
- 63 % jih je že poskusilo kakšno od drog,
- najprej so se srečali z alkoholom, sledita mu tobak in konoplja,
- Konopljo je poskusilo med 3-4 % osnovnošolcev.

(<http://24ur.com.drogeinmladi>)

7 ZAKLJUČEK

Raziskava, ki sva jo izvedla, nama je dala željene rezultate. Z metodo anonimne ankete sva tako dobila odgovor in potrditev najine domneve, da so tudi na naši šoli droge že prisotne.

Droge so resnično razširjene med mladimi. Na prvem mestu in daleč pred drugimi se pojavlja alkohol. Kar 79 % otrok se je vsaj enkrat že srečalo z njim. S temi odstotki tudi precej presegamo vrednosti primerjalnih rezultatov anket. Na drugi strani razveseljujejo podatki, da je kadilcev (25%) na Vojniški šoli precej manj od primerjalnih raziskav. Z prepovedanimi drogami pa se srečujemo tudi na naši šoli skoraj v istem številu kot drugod (5%)

Ti podatki naj spodbudijo naše učitelje in starše in upava, da tudi širšo lokalno skupnost, da bodo uvideli problem v vsej razsežnosti in pristopili k njegovemu reševanju. Skupnost nam mora poleg obveščeniosti o vplivih drog na naše zdravje dati smisel odraščanja v drugih rečeh in ne v opitosti in begu pred resničnostjo z drogami.

8 VIRI IN LITERATURA

- [1.] Hočevar, Andreja. O DROGAH DRUGAČE, Ljubljana 2006
- [2.] Merc, Božidar mag., ODVISNOST – DRUŽBENI PROBLEM, Založba obzorja Maribor 1995
- [3.] Milčinski, Lev in drugi, DROGE V SVETU IN PRI NAS, Delavska enotnost, Ljubljana 1986
- [4.] <http://www.uradzdroge.gov.si> 17. 1. 2008
- [5.] <http://www.med.over.net> 23. 1. 2008
- [6.] <http://premislidroge.wordpress.com> 23. 1. 2008
- [7.] <http://www.osveščen.si> 20. 2. 2008
- [8.] <http://www.drustvo-dsb.si> 29. 2. 2008
- [9.] <http://24ur.com.drogeinmladi> 29. 2. 2008

PRILOGE

ANKETA I.

Anketa, ki je pred teboj, je namenjena raziskovalni nalogi z naslovom Droge med nami. Anketa je anonimna. Prosiva, da odgovoriš po resnici in po lastni presoji. Hvala!

Ula Selčan in Domen Simonič

1. Ali poznaš droge? Če je odgovor pritrديلen, naštej tiste, ki jih poznaš.

---

2. Ali si že kdaj poskusil drogo?

- DA, enkrat
- DA, večkrat
- NE, nikoli

3. Ali poznaš posledice uživanja drog? Če jih poznaš, te prosim, da jih nekaj našteješ!

- DA
- NE

posledice: _____

---

4. S kom se lahko pogovarjaš o drogah in problemih, ki jih spremljajo?

- s starši
- z bratom ali sestro
- z prijatelji, vrstniki, sošolci
- s socialno delavko ali svetovalci
- z nikomer od naštetih

5. Ali bi si želel-a o tej problematiki pogovarjati pri razrednih urah?

- DA
- NE

Še enkrat hvala za tvoje sodelovanje in vesele praznike in uspešno leto, ki prihaja!

ANKETA II.

Anketa, ki je pred tabo, je namenjena raziskovalni nalogi z naslovom *Droge med nami*. Anketa je anonimna! Prosiva te, da odgovoriš po resnici in po lastni presoji. Hvala!

Ula Selčan in Domen Simonič

1. Si že kdaj poskusil-a alkoholne pijače?

- NE, nikoli
- DA, le nekajkrat v letu (10 X)
- DA, 10 X ali bolj pogosto v zadnjem mesecu

2. Si že prižgal-a cigareto ?

- NE, nikoli
- DA, vendar bolj poredko (10 X v zadnjem letu)
- DA, kar pogosto (10 X ali več v zadnjem mesecu)

3. Ali veš, da sta tudi alkohol in tobak drogi?

- NE
- DA

Če veš, zakaj tega nisi napisal-a v najini prvi anketi?

Še enkrat se ti najlepše zahvaljujemo, da si nama omogočil-a raziskati ta problem in ti želiva uspešno življenje BREZ DROG!